

Vergaderjaar 2002–2003

28 606

Jeugdzorg 2003–2006

Nr. 8

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 juni 2003

1. Aanleiding

In mijn brief van 11 november jl., (kamerstuk 28 606, nr. 3) heb ik u geïnformeerd over mijn voorstellen voor verbeteringen in de werking van de jeugdzorg. Onderdeel hiervan is de afspraak met VNG, IPO en MOgroep om de gemeentelijke taken op het terrein van opvoed-, opgroei- en gezinsondersteuning geschakeld aan de provinciale jeugdzorg te verhelderen. Ik heb toegezegd u voor deze zomer over de uitkomsten te informeren.

Ik ben verheugd te kunnen melden dat wij inmiddels overeenstemming hebben over de gewenste taken (functies) die behoren tot dit gemeentelijke domein. Dit is een wezenlijke stap om de verbinding te leggen tussen het gemeentelijke jeugdbeleid en de structuur van de jeugdzorg. In deze brief informeer ik u hierover en ga ik tevens in op de vervolgactiviteiten die nodig zijn zodat de taken ook daadwerkelijk op lokaal niveau worden gerealiseerd.

2. Belang van een goed preventief jeugdbeleid

De verantwoordelijkheden van gemeenten en provincies in de keten van de jeugdzorg zijn complementair: de provincie is verantwoordelijk voor het bieden van jeugdzorg aan kinderen en jongeren met ernstige opgroei- en opvoedproblematiek. Het gemeentelijke jeugdbeleid moet erin voorzien dat deze problemen zoveel mogelijk worden voorkomen en zonodig tijdig worden gesignaleerd. Voor een goede werking van het hele jeugdstelsel is van belang dat alle onderdelen goed functioneren en goed op elkaar aansluiten. Door de invoering van de wet op de jeugdzorg ontstaat een nieuwe situatie, waarin zowel van gemeenten als van provincies wordt verlangd dat de keten daadwerkelijk sluitend wordt gemaakt. Een slagvaardig preventief jeugdbeleid geschakeld aan de jeugdzorg is van groot belang. Immers, hoe eerder we dreigende problemen signaleren en

hoe eerder we daar adequaat op reageren, des te minder er sprake zal hoeven te zijn van de inzet van zwaardere zorg.

Het gemeentelijke jeugdbeleid op het terrein van opvoed-, opgroei- en gezinsondersteuning heeft de afgelopen jaren steeds meer vorm gekregen. Vrijwel alle gemeenten geven inmiddels invulling aan het jeugdbeleid.

Onderzoek (2002) wijst uit dat 88% van de gemeenten expliciet beleid heeft geformuleerd op het terrein van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering. Gemeenten doen op dit domein diverse investeringen om opvoed-, opgroei- en gezinsondersteuning in te vullen. Zo investeren gemeenten ruimschoots in het algemeen maatschappelijk werk, waardoor een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan gezinsondersteuning. Gelet op de recente invoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg is dit domein eveneens in ontwikkeling. De komende jaren werken gemeenten aan de inbedding van het basistakenpakket in het lokale jeugdbeleid, in samenhang met o.a. de jeugdzorg.

Het aanbod aan opvoed, opgroei- en gezinsondersteuning is de laatste jaren dus sterk in ontwikkeling. De invoering van de Wet op de jeugdzorg per 2004 is mede aanleiding om nog eens goed te kijken naar de aansluiting jeugdbeleid-jeugdzorg en de verbeterpunten daarin. Deze liggen vooral in het verhelderen van de functies die onder de verantwoordelijkheid van gemeenten uitgevoerd moeten worden. Door de ontwikkeling van opvoed, opgroei- en gezinsondersteuning per individuele gemeente en de soms verkokerde aansturing door het rijk is het lokale aanbod variabel ingevuld en zijn verantwoordelijkheden niet altijd helder. Van belang is dan ook de gemeentelijke functies te verhelderen en het aanbod van opvoed, opgroei- en gezinsondersteuning nader te omschrijven en te ordenen. Tevens verdient de regierol van de gemeenten op het terrein van het jeugdbeleid aparte aandacht. Deze regie dient verder te worden verbeterd.

3. Gemeentelijke taken geschakeld aan de jeugdzorg

Tegen de hierboven geschetste achtergrond en naar aanleiding van de bestuurlijke afspraak om de gemeentelijke taken op het terrein van opvoed-, opgroei en gezinsondersteuning te verduidelijken, is een ambtelijke werkgroep van VNG, enkele gemeenten, IPO, MOgroep en Rijk aan de slag gegaan. Deze werkgroep heeft de contouren uitgewerkt van de gewenste functies die behoren tot het gemeentelijke domein in aansluiting op de jeugdzorg. Hierover heb ik vervolgens overeenstemming bereikt met VNG, IPO en MOgroep. Het betreft de volgende 5 functies, die in onderlinge samenhang geboden moeten worden en waarbij gemeenten kunnen overwegen in de uitvoering onderling samen te werken:

- informatie aan ouders, kinderen en jongeren over opvoeden en opgroeien;
- signalering van problemen door instellingen als jeugdgezondheidszorg en onderwijs;
- toegang tot het (gemeentelijk) hulpaanbod, beoordeling en toeleiding, onder andere door de beschikbaarheid van een «sociale kaart» voor ouders, kinderen, jongeren en verwijzers;
- pedagogische hulp (advisering en lichte hulpverlening), zoals (school-)maatschappelijk werk en coaching van jongeren;
- coördinatie van zorg op lokaal niveau (gezinscoaching). Over de verantwoordelijkheidsverdeling inzake gezinscoaching heb ik u in mijn brief van 3 juni jl. (DJB/JZ-2384101) geïnformeerd.

Doelstelling van het beschrijven van functies is in eerste instantie het bieden van een begrippenkader voor overleg tussen gemeenten en

provincies met het oog op een sluitende jeugdketen. De VNG heeft aangegeven dat gemeenten hiermee uit de voeten kunnen. De VNG zal in samenwerking met het Rijk voorlichtingsbijeenkomsten organiseren in het najaar, om bekendheid te geven aan de functies.

4. Hoe verder?

Nu de functies voor opgroei- opvoed- en gezinsondersteuning op gemeentelijk niveau zijn vastgesteld, gaat het erom dat toe gegroeid wordt naar de situatie dat deze functies ook daadwerkelijk beschikbaar zijn op lokaal niveau. Zoals gezegd is hiervan nog niet overal sprake. Het beeld van de gemeentelijke uitvoering, en daarmee van de inspanningen die noodzakelijk zijn om tot een sluitende aanpak op lokaal niveau te komen, is overigens nog diffuus. Daarom wordt een onderzoek gestart naar de inspanningen van de gemeenten. Mede op basis van dit onderzoek wordt een ondersteuningstraject voor gemeenten ingericht. Ik zal u voor het einde van dit jaar informeren over de resultaten van het onderzoek en het ondersteuningstraject. Ik zal dan ook ingaan op de wijze waarop de geduide functies worden verankerd en het tijdspad waarlangs één en ander gerealiseerd kan worden. De ambtelijke werkgroep werkt hiervoor voorstellen uit.

5. Tenslotte

Ik heb er vertrouwen in dat de gemaakte afspraken en het vervolgtraject een impuls geven aan het preventieve jeugdbeleid geschakeld aan de jeugdzorg en daarmee bijdragen aan een sluitende jeugdketen.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. I. J. M. Ross-van Dorp